

z e r szódavizgyárában egy szin gyuladt ki e abban két szódavizhordó koozi elégett. A kar mintegy 800 frtra rug. A helyszínen megjelent tűzoltók már csak lokalizálásra szorítkozhattak, mi rövid idő alatt sikerült is nekik.

— Filloxera Irtás. Re i c h e r Béla a következő sorok közléseért kért fel bennünket: Az arad-hegyaljai szőlőben a filloxera irtást megelőző, gyérítésről kiadott értesítőben megemlítet eljárásból kifolyólag a szőlőre idő közelédtével elő áll annak szükségse, hogy az irtáshoz ajánlott tinktura beszűztesse. Miután a kérdéses tinktura készletben nem tartatik és annak előállítására több nap szükséges, az csak ugy szerelhető meg, hogy ha a kívánt mennyiség az illeték által előzőleg hozzám f. októbér hó 15-ig bejelentetik, minél folytán minden egyes megrendelő a tinktura átvételének idejéről levelezési lapon fog általam értesíteni. Arad, 1888. szept. 22. Re i c h e r B é l a.

lapított korlátások is alkalmazandók, a hogy ennél fogva a kóserhus árulástól mindazok, kik ezt a hitközség engedelmével nélkül gyakorolják, — eltiltandók: — ezen tilalom keresztlyvelele eszéljából a hatóságok az izraelita hitközségnek segédkezni tartoznak. Miután a kóserhusmérés gyakorlása és a szabad ipar tárgyát képező mérésrész között a surlódások még mindig fenfornak, és az izraelita hitközség az előbbi tekintetben fennálló jogainak esorbításra gyökeresen csak is az illető viszzelésnek kihágáskepen leendő fenytése utján akadályozható meg: indítalva érzem magamat ezen ügyet a valás és közoktatásügyi, valamint a belügyminiszter urral egyetértőleg a mellékelt rendelet utján szabályozni a felhívom a törvényhatóságokat, utasítást a rendőri és ipari hatóságokat, hogy az izraelita hitközségnek kóserhus szolgáltatási jogát esorbító esetekben a reudelet alapján annál is inkább szigorúan járjanak el, mert az izraelita hitközségnek legnagyobb részben csak is a kóserhus szolgáltatásból folyó javadalmakból tartják fenn iskolai, vallási és humaniztikus intézményeiket. Kelt Budapest, 1888. évi szeptember hó 18-án. A miniszter helyett: M a t l e k o v i o s, s. k. államtitkár.

HAZÁNK ÉS A FŐVÁROS

— Boulanger Eudapesten. Mint — jegyzi meg a „Nemzet”. — Párizsból távirják, a hírhedt Rochefort még hírhedtebb lapja, az annyira jól értesült „L u t r a n s i g e a n t” Budapestról sürgönyt közöl, mely szerint B o u l a n g e r tábornok, rövid ideig Bécsben tartózkodván, B u d a p e s t r e utazott. A tábornok Norvégia-ból jövet, keresztül utazott Németországon, de sehol sem állapodott meg. Inkognitóját mindenütt szigorúan megőrizte. E hírből szinte felesleges hozzáténnünk — jegyzi meg a „Nemzet”, — hogy a „brav general” annyira meg tudta őrizni inkognitóját, hogy Budapestben senki sem tud felőle semmit, legfeljebb azt, hogy — mint ugyancsak párizsi lapokból olvassuk — jelenleg Grana-dában mulat.

— A walesi herceg a kezshelyi gazdasági intézetben. A walesi herceg, ki Kezshelyen mint Festetics Taszilo gróf vendége idősött, a kezshelyi m. kir. gazdasági tanintézetet is kitüntette látogatásával, miután megelőző napon a gróf asztalhoz meghívott Deininger Imre igazgatót magának bemutatattatván, őt hosszabb megzólítással megismerette, neki a tanintézet megtekintését kiáltásba helyezte. Folyó hó 21-én d. u. egy negyed 3 órakor Festetics Taszilo és Vilmos grófok, valamint Würtemberg gróf kíséretében jelent meg a walesi herceg az intézetben, hol az igazgató a tanári testület élén a tanintézet léopülé-tének szönyegekkel díszített tornáczában ünnepelesen fogadta s mindenekelőtt az igazgatói irodába vezértel, hol a dícs emlékü Festetics György gróf, a Georgianon alapítójának Strobl Alajos által készített remek márvány szobra köztette le a herceg figyelmét. Az angol trónörökös it az igazgató felkérésére — nevét a vendékönyvbe bejegyezte. Ezután az igazgató vezetése alatt mindenekelőtt az intézeti szöloben termelt 201 fajból álló szőlőkállitás tekintetét meg, mely a hercegnek különösen tetszésre kinyerte, ki se nehány különösen a phylloxerával ellenálló faj és az intézeti bort megízlelte. Ezután az intézet tanszékgyűjteményeit sorra tekintették meg, a herceg mindunt a legnagyobb érdeklődéssel vizsgált, különösen érdekelték a phylloxera-paeparatumból, melyeket a gör-acsón át megnevező azon kérdést intézte a kalauzó igazgatóhoz, vajjon van e szer, ezen veszélyes rovar elpusztítására, mire sajnos, nemmel kellett válaszolni. A tanin-

tézet összes helyilegének megtekintése után az őt a kocsig kísérő tanári kartól szívelyesen elbucuzott, időközben a tanintézet előtt összesereglett nagyszámu közönség harátszán megjelenezte a herceget. A magas vendégek erre az intézet majorjába bajtattak, hol a hercegnek különben a ritka szép simmenthali szarvasmarhafaj nyerto meg tetszését. Ezután az igazgatótól elbucuzva, a látottak feletti teljes megelegedésnek adott kifejezést, a látogatók Festetiche gróf nagyhirűt fennéki ménestelepének megtekintésére eltávoztak.

— Rövid hírek. T e m e s v á r b u d a p e s t i t e l e f o n szükseget érzik a temesvári kereskedők a esztörtökön a kereskedelmi kamara indítványt fogadott el, hogy a közlekedésügyi miniszteről kéri fogja a budapest-temesvári telefon létesítését; egyelőre azonban aligha nem sürgetőbb dolog is akad. — S z e g e d e n jövő szombaton gyűmőcs. szőlő-, termény- és borkiállítás rendeznek; ugyanott szombaton a Steiner Bernát spodiumgyára részben leégett. — A K á r p á t - g y e l e t bihari főköszatalya már 300 tag jelentkezett. — S z i g e t v á r t t Rózbányay Jósef hittanár buszokodására az iparos ifjuság katolikus legényegyletet alakított, művelődés, kölönös támogatás eszéljából. — O n k é n t e s m e n t ő t á r s u l t alakították tervvel foglalkoznak Miskolcra is; addig is, míg ez megvalóul, a hatóság egy mentő kocsit szerez be.

NAGYVILAG

— Stambulov a szabónas hálaja. Bulgáriában a hivatalnokok előléptetéséhez rendszeren igen furcsa melek fűződnek. Egy lly mese fűződik egyik szófiai népszertő szabómesternek, akit a lakosság feszes viselkedésért és járásáért „lord” nak keresztelt el. másodrendű igazgatóvá való kinevezetéséhez is. Egész Szófiát — így írják a „Frank. Ztg.” nek — nem csekély igazlomba hozta e napokban az a körülmény, hogy a fejedelmi palota átellenében levő parkoltervényben, a fent jellemzett szabómester, aki eddig boltjában ruhazabás és próbáztatással volt elfoglalta, egyszerre csak rendőrigazgatói egyruhában járt fel és alá nagy büszkén. Senki sem tudta mire vélni, hogyan juthatott a „lord” ezen előléptetéshez, amíg ő maga egy kedélyes társaságban felbontotta a nagy titokról a fátyolt. „Huszonöt éve annak, hogy körülbelül, mondá a „lord”, hogy egy tizenkét éves ruhazabozót hoztak hozzám inasokodásra és én feltettem magamban, hogy belőle derék szabómester faragok. Azonban nemskóra észrevette, hogy a fiu nem alkalmazkodik rendeltetéséhez és mikor a többszöri tiltás sem használt, kitettem a szűrt. Azóta mitem halottam róla. Husz év telt el ekkor tudtam meg, hogy a r o s s z a z a b ó l n a s b ó l derék parlamenti ember vált, sőt Sándor fejedelem bukása után kormányelnöke lett az országban. Egykori inasom senki más, mint maga S t e m b u l o v, a m a j m i n i s t e r e l n o k .”

Másrésről azonban a szófiai szabók a híres berlini mintára, (tudvalevőleg Bismarok herceg is díszszabó), Stambulovhoz egy feliratot akarnak küldeni, a melyben őt „díszszabóvá” választják meg.

— Frigyes oszász Moltkekról. Frigyes császár naplójából V i l m o s első német császár alakján kívül Moltke egyénisége domborodik ki legnagyobb fényben. A trónörökös több ízben összekocczant Bismarckal, Moltkevel soha. A hadvezér hideg elhatározottsága, nyugalma, kristálytisza gondolkodása a napló író át több ízben a csodálkozásig elragadta. Igy 1870. december 15. ezt írja: „Moltke Longwo és Meziéres megadását várja, mert parancsnoka ugy nyilatkozott, hogy a legutolsó kő alá akar temetkezni! Moltke magatartása szözlásmódja lly pillanatokban megbecsülhetetlenek.” Más alkalommal, január 15-én ezt mondja a napló: „Werder kérdést tesz, vajjon nem jobban tenné-e ha Belfortot most feladná, mert azt hiszi, hogy azért mégis megtudná védeni Elszaszt? Moltke olvasta fel e kérdést és rendületlen komor nyugalommal megjegyze: „Felséged bizonyára jóváhagyja, hogy Werder tábornok feleletül kapja; neki egyszerűen az a kötelessége, hogy helyt álljon, s ott verje meg az ellenséget, a hol találja.” Moltke az én szememben minden diésretea felül állóan esodáltraméltó; egy pillanat alatt elintéz egy-egy egész nehéz ügyet. Igy Trochu-nak a kórházakra névze azt felelte: „Mégkiméltük, mihelyt oly közel leszünk, hogy felismerhesünk.”

— Rövid hírek. T i l l i s b e n a nemesség a ezár látogatása idejére nagy bált rendez, melynek költsége 45 600 rubelre van előirányozva. — A s z a b a d s á g s o b o r r ó l. melyet a franciaik ajándékoztak az Egyesült-Államoknak, viszont az amerikaiak másolatot ajándékoztak Párizs városának; a szobor még e kicsinyített másolatban is tizenkét méter magas; most állítják fel Meudonnal szemben — A b e r l i n i k ö z s e g t a n a c s b a n a szocialista tagok szerdán nagy botrányt idéztek elő, heves beszédekkel ellenzve az indítványt, hogy I. Vilmos és III. Frigyes oszászok mellészobrai a városzán felállítassanak. — W r e s c h e n pozoni közönség a vendéglős e napokban harminczadik gyermeke születésének jubileumát ülte meg; mind a harmincz él; ha igaz. — A s á r g a l z k i t ő r t az északamerikai Jackson városában is, a lakosság fut a városból.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

— A csoportkép, mint a szemléltető oktatás szerzőeszközö” című tanulmány jelent meg — mint már említettük — R o b o z József az aradi siketnema iskola szép képzettségű igazgató-tanítójától. A tanulmány kiterjeszkedik a szemléltető oktatás egész fejlődésére és bírálja a közoktatásügyi miniszterium által kiadott szemléltető képeket is. A beszéd és értelelem gyakorlatokat oly alakban, a mint az a magyar elemi iskolákban folyik nem tartja helyesnek, mert logikailag absztrakt sémá sze-riut van rendezve s azért a gyermek előtt idegenszerűt s őt már előre blaszirtá teszi. Ajánlja tehát a csoport-képeket segédeszközöl, vagyis oly képeket, melyek nemcsak egész tárgyakat hoznak a szem elé, sem pedig több összefüggés nélkül; hanem a melyeken élettéljes csoportok domborodnak ki, melyek oly összehyomást gyakorolnak, mi a gyermek figyelmét megkapja, lekötli. Szerinte a csoportkép egyenliti magában mind a százötzitan található előnyöket, mint: s z e m l é l e t i s é g, s o k o l d a l u s á g s v o n z ó a n y a g. A cso-

portkép szemléltető. A gyermek nemcsak egyes önálló tárgyakat lát, hanem esolek-véseket, foglalkozásokat, jeleneteket. A csoportkép sokoldalú. Nemcsak az épen ábrázolt momentum olvasható le róla, hanem az a mi az ábrázolt momentumot m e g e l ő z t e, is előtte áll, míg a szemlélt jelenet az ezt szükségesképen következőket is a gyermek elé hozza. Végre szerz szerint a csoportkép vonzó. Olyformán szól a gyermekhez mint a mese. Az igazi életből egy mozzanatot állítván elé a csoportkép, s így magán is mintegy életre kelvén felkelti a gyermek érdeklődését a szó teljes értelmében lebilinéseli a gyermek figyelmét. Ilyformán kardsokodván a csoportképek mellett, bírálat alá veszi a magyar elemi iskolák jelenlegi szemléltető-oktatását, mely Graszmann-Nagy László vezérkönyve nyomán külön tantárgyként, külön órákban kezeltetik. Ezt ő nem helyesli. K e h r álláspontjára helyezkedve a szemléltető oktatást az irva olvasással a énekekkel kapcsolatban akarja tanítani. — A füzet ára 35 kr.

— Az „Eredeti Magyar Daltár”-II. évfolyamának 9 ik füzeté 8 eredeti dal szerzőnővel jelent meg énekre és zongorára. Tartalma: 148.) Hej keserű a megeaslt szerelem. Kozak Márton. 149.) Esik eső. Hoós János. 150.) Arva lettem. Szentkirályi Odón. 151.) Hol a tavasznak. Borsai Samu. 152.) Borivók kes-rv. Keszler Gyula. 153.) Felsőbb jött észkröl az ősz szele. Kereszty István. 154.) Ússzel hervad, ősszel hull el a virág Zsádányi Armand. A melléklet mely bősödialt tartalmaz két hangra irva Zsádányi Armand tollából. — Az „Eredeti M. Daltár” addigig közzölt 154 eredeti nép és műdal ének és zongorára és pedig az éneki nem tudók kedvéért oly zongora kísérettel, a mely a dallamot is magában foglalja. Továbbá tekintettel arra, hogy czim-bizalom játszás nagy lendületet vett hazánkban, jövőre a melléklet hozni fog koronként czimbalom ábrátokat is. Ara egész évre 4 f t t, félévre 2 f r t. Előfizetheti Dván a szerkesztőségnél.

KÖZGAZDASÁG.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Felső szilézial osztr. magy. közén forgalom. E évi szeptember hó 10-től további intézkedés a közvetlen felső sziléziai magyar közén forgalomban, a melynyiben az ide vonatkozó díjazások osztrák papír értékben vannak felállitva, az a díjazásokban foglalt azon tételek alkalmaztatnak, melyek az osztr. papírték 165—170 árfolyamának felelenek meg. Budapest, 1888. szept. hó 22. A m. kir. Államvasutak igazgatósága a többi érdekeit vasutak nevében is.

— Új kivételes díjazás. E év októbér hó 1-jén a nyugot-magyar-osztrák vasuti kötelekben új kivételes díjazás lép életbe, szarvasmarha, sertések, juhok és egyéb apró marha szállítására, mely közvetlen díjtételeket tartalmaz Magyarország nyugot részének. Horvátország, Slavonia s Bosznia né-mely államoknál B é c s e állampályaudvar, St. Marx, Matzleinsdorf Erzsébet pályaudvar átmeneti állomásokra. Ugyanekkor az osztrák-magyar, illetve a nyugot-magyar-osztrák vasuti kötelekben szarvasmarha továbbítására 1886. ápril hó 1-je óta érvényes kivételes díjazás, mely részben már f. évi június 1-én az osztrák-magyar kötelekben kiadott hasonló díjazás által lett érvénytelenítve, pótléksival együtt végleg helyezettik hatályon kívül. Budapest, 1888. szeptember 22-én. Az igazgatóság.

Felölő szerkesztő: HINDY ARPAID.

A z élvezetek egyik legelősebb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, szibadának induló idegeinket napi munkánk teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes forgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámogat kedves bangulatba tartja a „fürdés.” A fürdés, kiválólag a gőzfürdővel jár dörszülés (Froituren) következtében a testnek felbőre lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadittassék; ezáltal egészségünk biztositatik. Hogy ezen önmagunk iránt tartozó köteleességünknek lehetőleg eleget tehesünk,

Simay István a „Maros”-gőzfürdő tulajdonos

Table with pricing for Gőzfürdő, Uszoda, and Hideg Gyógyfürdő services.

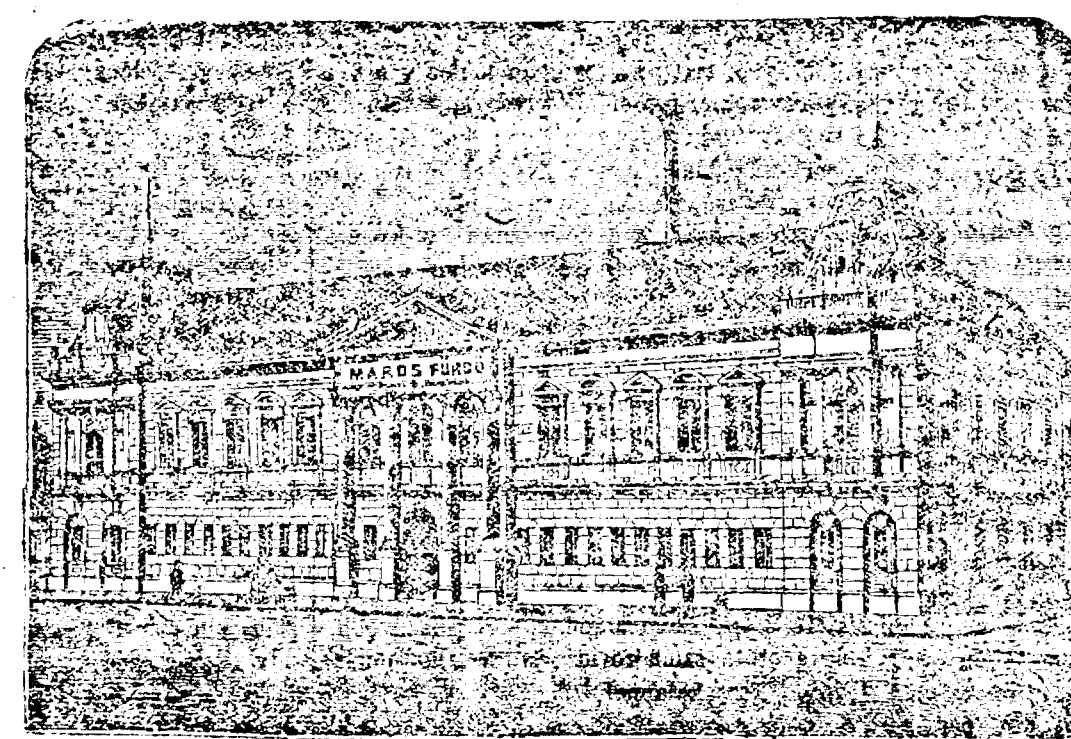

Table with pricing for VAS- és MOOR-FÜRDŐ, MÁRVÁNY-KADFÜRDŐK, and VILLANY-FÜRDŐ services.

A váróteremben hideg étkek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltattak.